

دانشگاه علوم پزشکی اردبیل

دانشکده پزشکی

پایان نامه :

برای دریافت درجه دکترای حرفه ای

در رشته پزشکی

عنوان :

**بررسی میزان شیوع و علل بارداریهای ناخواسته در زنان باردار
مراجعه کننده به ۵ پایگاه بهداشتی اردبیل در نیمه اول سال ۱۳۸۱**

استاد راهنما:

سرکار خانم دکتر فریبا کهنمونی اقدام

بورد تخصصی بیماریهای زنان و زایمان و استادیار دانشگاه علوم پزشکی

تحقیق و نگارش :

ملینا افشین مهر

سال تحصیلی ۸۱-۱۳۸۰

شماره پایان نامه: ۰۱۰۳

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

تقدیم به :

استاد گرامی سرکار خانم دکتر فریبا کهنمویی اقدم

که همواره برای من ترجمان واقعی

تلفیق سه واژه علم ، ایمان

و عمل بوده و هستند.

تقدیم به :

پدر ارجمند و بزرگوار

کسی که قرار گرفتیم را

در راه طلب علم و دانش

و رسیدنم را به سرمنزل مقصود،

مدیون وی هستم.

و مادر دلسوز و مهربان

کسی که عزیزترین یار و یاور

در تمام لحظات زندگی ام بوده

و خواهد بود و دستان پرمهرش،

تجلی گر معنای عشق

و عطاقت است.

تقدیم به :

همسر فداکاره، دکتر بهزاد غریب زاده

کسی که با حمایت ها و محبت های

بیدریغش همچون کوهی استوار

راه رسیدن به هدف را

برای من هموار گردانید.

و نیز تقدیم به :

روح گرانقدر پدر بزرگوارمان: استاد یونس غریب زاده

باشد که نام نیک و خصایل ارزشمند

به جای مانده از ایشان چراغی فروزنده

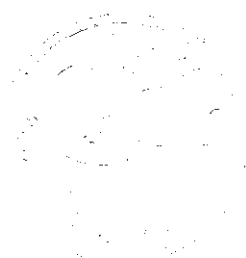
فرا راه زندگیمان گردد.

تقديم به:

يگانہ خواہر مہربان و برادر عزیزہ

تانیا و افشین

دو ستارہ فروزان آسمان زندگی ام

و تقدیم به :

دوست گرامی ام، خانم دکتر لیلا عباس زاده

کسی که در تمام طول دوران تحصیلم،

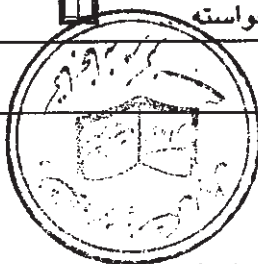
از کمک ها و یاری های بیدریغش

در زمینه کسب علم و دانش،

بهره ها بردم.

فهرست مطالب

عنوان	صفحه
چکیده:	۱
فصل اول: مقدمه و روش کار	۳
مقدمه:	۴
روش کار:	۷
نمونه پرسشنامه	۸
اهداف مطالعه:	۹
هدف اصلی:	۹
اهداف فرعی:	۹
فصل دوم: کلیات	۱۱
روشهای قابل برگشت با میزان بالائی از شکست در جلوگیری از بارداری:	۱۲
روشهای سدی (Barrier):	۱۳
قرص های خوراکی ضدبارداری (OCP):	۱۵
پروژستین های طولانی اثر:	۱۶
وسایل داخل رحمی (IUD):	۱۸
عقیم سازی (Sterilization):	۲۰
کارائی روشهای ضد بارداری:	۲۱
فصل سوم: نتایج	۲۲
نتایج توصیفی:	۲۳
نتایج تحلیلی:	۲۷
بحث و گفتگو:	۳۱
فصل چهارم: جداول و نمودارها	۳۸
جداول:	۳۹
نمودارها:	۴۵
References	۵۲
منابع فارسی	۵۲

چکیده:

استفاده از روشهای جلوگیری از بارداری سابقه ای دراز مدت دارد. با این وجود امروزه در جامعه مدرن کنترل ارادی باروری اهمیت بیشتری پیدا کرده است. کنترل موثر تولید مثل، زنان را قادر می سازد که به اهداف دیگر خود به جز بچه دار شدن نیز دست یابند. در عین حال از دیدگاه گسترده تر، رشد سریع جمعیت بشر به صورت تهدیدی برای زندگی انسان درآمده است. بنابراین هم از دیدگاه فردی و هم از دیدگاه جهانی، بهداشت باروری مستلزم روشهایی کارآمد برای پیشگیری از بارداری می باشد. این مطالعه یک مطالعه توصیفی مقطعی بوده که در مورد ۶۰۰ نفر از زنان باردار مراجعه کننده، در طی نیمه اول سال ۸۱، به ۵ پایگاه بهداشتی از پایگاههای شهرستان اردبیل انجام گرفته است. پایگاههای بهداشتی به صورت راندوم انتخاب گردیدند و کلیه زنان باردار مراجعه کننده در طی مقطع زمانی فوق، با روش مصاحبه مستقیم و پر کردن پرسشنامه. از نظر میزان شیوع و علل بارداریهای ناخواسته، مورد بررسی قرار گرفتند.

نتایج حاصل از این مطالعه نشان داد که میزان شیوع بارداریهای ناخواسته، در میان مادران باردار مورد مطالعه. ۳۰/۸٪ بوده است و در عین حال ۷۵/۱٪ از این بارداریهای ناخواسته، با وجود استفاده از یکی از روشهای پیشگیری از بارداری اتفاق افتاده است و عمدتاً به دلیل به کارگیری روشهای غیر موثر یا عدم به کارگیری صحیح روش بوده است. به طوریکه ۸۷/۵٪ از مادران با حاملگی ناخواسته که ضمن مصرف OCP باردار شده بودند، به دلیل مصرف غیر صحیح قرص دچار حاملگی شده بودند.

از دیگر نتایج این مطالعه ، وجود رابطه معنی دار بین تعدادی از فاکتورهای مورد بررسی و میزان شیوع حاملگی های ناخواسته بود. این فاکتورها شامل سن، سواد مادران باردار و سواد همسران آنها بودند.

در بررسی دلایل مختلف عدم استفاده از روشهای پیشگیری از بارداری یا استفاده از روشهای غیر موثر، مشخص گردید که نداشتن فرزند و کافی ندانستن تعداد فرزندان زند قبلی، دو دلیل عمده ذکر شده از سوی مادران باردار برای مسئله فوق بوده است.

با توجه به نتایج بدست آمده از این مطالعه ، چنین به نظر می رسد که آموزش روشهای تنظیم خانواده و کنترل جمعیت در میان مادران و بویژه مادران با سطح تحصیلات پایین تر و خصوصاً آموزش نحوه استفاده صحیح از روشها و وسایل جلوگیری از بارداری، از جمله موارد مهمی می باشند که باید در جهت کاهش شیوع بارداریهای ناخواسته و به دنبال آن کنترل جمعیت توجه کافی به آنها مبذول گردد.

واژه های کلیدی:

Unwanted Pregnancy حاملگی ناخواسته

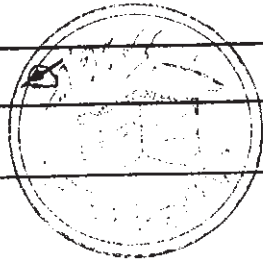
Contraception جلوگیری از حاملگی

Induced abortion سقط عمدی

فصل اول

مقدمه و روش کار

مقدمه:

انتظار می رود که جمعیت جهان در سال ۲۱۵۰، بین ۱۱ الی ۱۲ بلیون نفر با میزان باروری ۲/۱ کودک به ازای هر یک زن باشد. تقریباً ۹۵٪ از این رشد در کشورهای در حال توسعه اتفاق خواهد افتاد. به طوریکه تا سال ۲۱۰۰ جمعیت کشورهای پیشرفته ۱۳٪ از جمعیت دنیا را تشکیل خواهد داد، در حالیکه اکنون این مقدار به ۲۵٪ می رسد.

در حال حاضر ۷۶٪ تمام جمعیت دنیا در کشورهای در حال توسعه زندگی می کنند و ۸۵٪ تمام تولدها، ۹۵٪ تمام مرگ و میر نوزادان و کودکان و ۹۹٪ تمام مرگ و میر مادران، در این کشورها اتفاق می افتد.

با پیشرفت جوامع میزان باروری کاهش پیدا می کند. این کاهش به علت استفاده از روشهای جلوگیری و سقط می باشد. به طور میانگین یک زن آفریقائی عضو قبیله شکارچی Kung در طول دوران سنین باروری خود، ۱۵ سال آمنوره به علت شیردهی، ۴ سال حاملگی و فقط ۴۸ سیگل قاعدگی را تجربه می کند. در مقابل یک زن متمدن نوین، ۴۲۰ سیگل قاعدگی را تجربه خواهد کرد. زنان دنیای مدرن نسبت به گذشته، زودتر به مرحله منارک رسیده و فعالیت جنسی را زودتر شروع می کنند. اگر چه شیردهی در سالهای اخیر بیشتر شده ولی مدت آن نسبتاً مختصر می باشد و تاثیر آن در جلوگیری از حاملگی در جوامع پیشرفته بی ارزش می باشد. بنابراین امروزه بدون استفاده از یک روش جلوگیری محدود کردن اندازه خانواده بسیار مشکل می باشد.